

Lovforslag nr. L 57. Fremsat den 3. november 2006 af socialministeren (Eva Kjer Hansen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social pension

(Gradvis forhøjelse af folkepensionsalderen til 67 år m.v.)

§ 1

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 759 af 2. august 2005, som ændret ved § 10 i lov nr. 523 af 24. juni 2005, § 14 i lov nr. 545 af 24. juni 2005, § 2 lov nr. 369 af 1. maj 2006 og § 29 i lov nr. 515 af 7. juni 2006, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. Folkepensionsalderen er:

- 1) 65 år for personer, der er født før den 1. januar 1959.
- 2) 65 ½ år for personer, der er født i perioden fra den 1. januar 1959 til den 30. juni 1959.
- 3) 66 år for personer, der er født i perioden fra den 1. juli 1959 til den 31. december 1959.
- 4) 66½ år for personer, der er født i perioden fra den 1. januar 1960 til den 30. juni 1960.
- 5) 67 år for personer, der er født efter den 30. juni 1960.

Stk. 2. I 2015 og herefter hvert 5. år beregnes, jf. stk. 3, om folkepensionsalderen for personer født efter den 31. december 1962 skal reguleres.

Stk. 3. Folkepensionsalderen for personer født efter den 31. december 1962 forhøjes, hvis den gennemsnitlige levetid for 60-årige i de seneste 2 år på grundlag af Danmarks Statistiks opgørelse heraf overstiger levetiden i 2004-2005 på 81,4 år. Levetiden opgøres som et simpelt gennemsnit for mænd og kvinder. Folkepensionsalderen fastsættes af socialministeren til levetiden for 60-årige i de seneste 2 år tillagt en forudsat stigning i levetiden på 0,6 år og fratrukket en forudsat folkepensionsperiode på 14,5 år. Der afrun-

des til nærmeste halve år. Folkepensionsalderen reguleres med højst 1 år ad gangen. Folkepensionsalderen fastsættes med virkning pr. 1. januar i kalenderåret 15 år efter det år, hvori folkepensionsalderen reguleres.«

2. I § 2, *stk. 2, nr. 1*, ændres »og det fyldte 65. år« til: »år og folkepensionsalderen«, »efter det fyldte 65. år« ændres til: »efter folkepensionsalderen«, og »ved det fyldte 65. år« ændres til: »ved folkepensionsalderen«.

3. I § 3, *stk. 2, § 4* og § 10 ændres »og det fyldte 65. år« til: »år og folkepensionsalderen«.

4. I § 3, *stk. 2*, og § 12 ændres »er fyldt 65 år« til: »har nået folkepensionsalderen«.

5. To steder i § 3, *stk. 3*, i § 5, *stk. 3*, og i § 15 a, *stk. 1*, ændres »det fyldte 65. år« til: »folkepensionsalderen«.

6. I § 5, *stk. 1*, og § 6 ændres »65 år« til: »folkepensionsalderen«.

7. I § 13 ændres »fylder 65 år« til: »når folkepensionsalderen«.

8. I § 16, *stk. 1*, ændres »18 til 65 år« til: »18 år til folkepensionsalderen«.

9. I § 33 d, *stk. 2*, og § 33 e, *stk. 2*, ændres »det fyldte 65. år, eller 67. år, hvis personen er født før den 1. juli 1939« til: »folkepensionsalderen«.

10. I § 33 d, *stk. 3*, ændres »fylder 65 år, eller 67 år, hvis personen er født før den 1. juli 1939« til: »når folkepensionsalderen«.

11. I § 33 e, stk. 1, ændres »det 65. år, eller fra det 67. år, hvis personen er født før den 1. juli 1939« til: »folkepensionsalderen«.

12. I § 37 ændres: »det fyldte 65. år« til: »at have nået folkepensionsalderen«.

13. Efter § 72 d indsættes:

»§ 72 e. Socialministeren fremsætter i 2015 forslag om revision af denne lovs § 1 a.«

§ 2

I lov nr. 287 af 12. maj 1999 om ændring af lov om social pension (Nedsættelse af folkepensionsalderen fra 67 til 65 år m.v.) foretages følgende ændring:

1. § 2, stk. 3, ophæves.
Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2009.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslagets formål og baggrund

Lovforslaget er et led i udmøntningen af den del af aftalen af 20. juni 2006 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om initiativer til sikring af fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden (velfærdsreformen), der vedrører senere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Lovforslaget vedrører ændring af folkepensionsalderen.

Følgende fremgår af aftalen:

»Danskerne lever længere og længere. Det er en positiv udvikling, som bl.a. afspejler medicinske fremskridt, og at færre bliver fysisk nedslidt. Danskerne får stadig flere raske år at leve i.

Med uændrede regler vil længere levetid automatisk betyde, at danskerne bruger en stadig større del af deres raske liv med efterløn og pension. Det skaber risiko for ubalancer i den offentlige økonomi på længere sigt. Det begrænser samtidig mulighederne for forbedringer på andre områder.

Der er derfor enighed om at justere i tilbagetrækningssystemet, så det bliver mere robust over for stigende levetid.

Ændringerne i tilbagetrækningssystemet vil sikre finansiering af det danske velfærdssamfund mange årtier frem og give plads til større udgifter til sundhed og pleje, når der bliver flere ældre.

Ambitionen er at sikre, at længere levetid er en god udvikling både for den enkelte og for samfundet – og at balancen i den offentlige økonomi ikke sættes over styr på grund af utidssvarende tilbagetrækningsregler.

Tilbagetrækningsreglerne skal indrettes, så de passer til vilkårene om 10, 20 og 30 år. Systemet skal naturligvis fortsat sikre gode tilbagetrækningsmuligheder for nedslidte, men skal samtidig indrettes, så længere levetid også omsættes til længere arbejdsliv for raske og aktive mennesker.

Samtidig skal der gøres en særlig indsats for at reducere nedslidning og styrke arbejdsmiljøet. Det skal

sikres, at de aldersdiskriminerende barrierer på arbejdsmarkedet fjernes, og at jobmulighederne for de ældre styrkes.

De nødvendige beslutninger tages nu, fordi der skal være god tid til planlægning af pensionisttilværelsen. Og fordi tilpasningerne skal virke, inden befolkningsudviklingen for alvor sætter finansieringen af velfærdssamfundet under pres.

Justeringerne i tilbagetrækningssystemet kan opdeles under følgende overskrifter:

- Gradvist højere efterløn- og folkepensionsalder
- Mere fleksibel efterlønordning
- Tilpasninger som følge af højere efterløn- og folkepensionsalder
- Styrkede jobmuligheder for de ældre
- Styrket forebyggelse og arbejdsmiljø
- Afvikling af aldersdiskriminerende barrierer på arbejdsmarkedet.«

Lovforslagets indhold

Hovedelementerne i lovforslaget er:

- Forhøjelse af folkepensionsalderen til 67 år. Folkepensionsalderen forhøjes gradvis således, at forhøjelsen får virkning for personer, der overgår til folkepension fra 2024. Fra 2027 er folkepensionsalderen 67 år.
- Indeksning af folkepensionsalderen. Folkepensionsalderen reguleres med virkning fra 2030, hvis levealderen øges. Reguleringer af folkepensionsalderen sker med et varsel på 15 år.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med de af beskæftigelsesministeren samtidig fremsatte lovforslag om tilbagetrækning m.v., herunder forslag om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, integrationsloven og lov om påligningen af indkomstskat til staten, der bl.a. justerer efterlønreglerne. Lovforslaget skal endvidere ses i sammenhæng med det af socialministeren samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og forskellige andre love, der indeholder konsekvensændringer i en

række love som følge af den foreslåede forhøjelse af efterløns- og folkepensionsalderen.

Forhøjelse af folkepensionsalderen til 67 år

For at sikre, at danskernes stigende levetid også fører til flere aktive år på arbejdsmarkedet, foreslås en gradvis forhøjelse af folkepensionsalderen.

Aldersgrænsen for ret til folkepension er i dag 65 år. Det foreslås, at folkepensionsalderen forhøjes gradvist fra 65 år til 67 år med virkning fra 2024 og frem til 2027. Efterlønsalderen er tilsvarende foreslået forhøjet gradvist til 62 år med virkning fra 2019 og frem til 2022, jf. forslag om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, integrationsloven og lov om påligningen af indkomstskat til staten. Folkepensionsalderen forhø-

jes gradvist på en sådan måde, at folkepensionsalderen stiger med ½ år med virkning fra henholdsvis 2024, 2025, 2026 og 2027. Efterlønsperioden vil vedvarende være 5 år.

Personer, der er fyldt 48 år ved udgangen af 2006, berøres ikke af ændringen af folkepensionsalderen. De pågældende vil være fyldt 65 år, dvs. nået den gældende folkepensionsalder, inden udgangen af 2023. Personer, som ikke er fyldt 48 år ved udgangen af 2006, vil blive berørt af ændringen, og vil have god tid til at forberede sig herpå.

Den gradvise forhøjelse af aldersgrænsen for folkepension samt indekseringen af aldersgrænsen betyder, at den alder, hvor en person kan overgå til folkepension, vil afhænge af pågældendes fødselsdato, jf. tabellen nedenfor:

Sammenhæng mellem fødselsdato og folkepensionsalder

Fødselsdato	Folkepensionsalder
31. december 1958 eller tidligere	65 år
1. januar 1959 - 30. juni 1959	65 ½ år
1. juli 1959 - 31. december 1959	66 år
1. januar 1960 - 30. juni 1960	66 ½ år
1. juli 1960 - 31. december 1962	67 år
1. januar 1963 eller senere	67 år + evt. indeksering

Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1.

Indeksering af aldersgrænserne i tilbagetrækningsystemet

Det foreslås at indeksere aldersgrænsen for ret til folkepension, således at aldersgrænsen på længere sigt følger den stigende levetid. Tilsvarende foreslås efterlønsalderen indekseret, jf. forslag om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, integrationsloven og lov om påligningen af indkomstskat til staten, der bl.a. justerer efterlønsreglerne.

Det skal derfor beregnes, om der skal ske regulering af aldersgrænserne for ret til folkepension og efterløn. Beregningen sker hvert 5. år, første gang i 2015, og reguleringen af folkepensionsalderen indføres med virkning fra og med året 15 år efter.

Folkepensionsalderen fastsættes, så perioden med folkepension på længere sigt bliver omkring 14½ år, hvilket omtrent er det samme som fra efterlønnsindsførelse i 1979 og frem til 1995.

Folkepensionsalderen reguleres med ½ eller højest 1 år ad gangen afhængig af udviklingen i levetiden.

Hvis levetiden ikke stiger fra i dag, dvs. i forhold til den opgjorte levetid på 81,4 år i 2004-2005, fastholdes folkepensionsalderen på 67 år og efterlønsalderen på 62 år.

Indekseringsmekanismen er nærmere beskrevet i bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Samfundsøkonomiske virkninger af aftalen om vel-færdsreformen

Reformerne øger arbejdsstyrken og reducerer ledigheden. Samlet skønnes reformerne at styrke beskæftigelsen med 110.000 personer i 2025 og med 125.000 personer i 2040.

De aftalte initiativer inden for arbejdsmarkeds- og integrationspolitik skaber grundlag for en stigning i beskæftigelsen, som skønsmæssigt er omkring 13.000 personer frem mod 2010, jf. *nedestående tabel*.

F. t. l. vedr. social pension

Løft i beskæftigelsen ved velfærdsreformen

1000 personer	2010	2015	2025	2040
Arbejdsmarked og integration	13	13	14	13
Uddannelse mv.	-2	-3	10	16
Senere tilbagetrækning mv.	2	4	86	96
I alt	13	14	110	126

Anm.: Som følge af afrunding kan totalen afvige fra summen af de enkelte linier.

På længere sigt giver senere tilbagetrækning det største bidrag til fremgang i beskæftigelsen, ca. 85.000 personer i 2025 og op mod 100.000 i 2040.

Samlet skønnes reformerne at betyde, at væsentligt færre mennesker vil modtage offentlig forsørgelse. Det ventes, at det samlede antal overførselsmodtagere vil kunne falde med ca. 145.000 personer i 2025 og ca. 200.000 i 2040 set i forhold til en situation uden reformer.

Initiativerne på tilbagetrækningsområdet sigter på at gøre velfærdssamfundet og den offentlige økonomi mere robust over for stigende levetid. I de sidste 10 år er levetiden for 60-årige steget med ca. 2 år. Regulering af aldersgrænserne i tilbagetrækningssystemet sikrer, at længere levetid og bedre helbred også medfører flere aktive år på arbejdsmarkedet.

Den foreslåede reform af tilbagetrækningssystemet styrker samlet set de offentlige finanser med knap 1½ pct. af BNP (målt i holdbarhedstermer).

Tilbagetrækningsreformerne gør velfærdssamfundet og den offentlige økonomi robust over for stigende levetid. Reformerne medfører finanspolitisk holdbarhed forstået sådan, at de merudgifter, som vil optræde på længere sigt – bl.a. som følge af længere levetid (pension, ældrepleje og sundhedsvæsen) – kan finansieres, uden at den offentlige gæld vokser ukontrolleret. Det gælder under de anvendte forudsætninger omkring rente, levetid, fertilitet mv.

Den gennemsnitlige levetid for 60-årige kan stige hurtigere end forudsat i den anvendte befolkningsprognose. Med den aftalte indekseringsmekanisme sikres større robusthed i velfærdssamfundet over for ændringer i levetiden. Det skønnes, at omkring tre

fjerdedele af den forringelse af de offentlige finanser, som længere levetid for 60-årige isoleret set kan føre med sig, kan blive modgået af reguleringen af aldersgrænserne i pensionssystemet i takt med den stigende levetid og bedre sundhedstilstand.

Administrative konsekvenser

En implementering af forslagene til udmøntning af velfærdsaftalen skønnes at medføre engangsudgifter af et vist omfang til systemmæssige ændringer i en række administrative systemer, herunder de af SKAT's systemer, der har berøring med folkepensionsalderen eller efterlønsalderen. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at konkretisere skønnet nærmere, idet den lange tidshorisont, som forslagene opererer med, skaber for stor usikkerhed.

Forslagene skønnes endvidere at medføre en forøget aktivitet for statsforvaltningerne i sekretariatsbetjening af de sociale nævn og beskæftigelsesansøgnævne, samt øgede udgifter til vederlag og kørselsgodtgørelse m.v. til medlemmerne af disse nævn. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at konkretisere skønnet nærmere, idet den lange tidshorisont, som forslagene opererer med, skaber for stor usikkerhed.

Gradvis forhøjelse af folkepensionsalderen

Forslaget om gradvis forhøjelse af folkepensionsalderen til 67 år i årene 2024-2027 indebærer isoleret set en lavere tilgang til folkepension og mindredgifter hertil på henholdsvis 2.901 mio. kr. i 2024, 5.998 mio. kr. i 2025, 9.137 mio. kr. i 2026 og 12.347 mio. kr. i 2027.

Økonomiske konsekvenser af gradvis forhøjelse af folkepensionsalderen

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Folkepensionsalder (år)	65½	66	66½	67	67	67
Ændring i antal helårsmodtagere (1.000)	-31	-63	-95	-127	-131	-136
Ændring i udgifter til folkepension (mio.kr., 2007-niveau)	-2.901	-5.998	-9.137	-12.347	-12.698	-13.226

Lovforslaget om indeksering af folkepensionsalderen indebærer, at folkepensionsalderen kan stige igen i

2030, hvis middellevetiden for 60-årige er steget i forhold til 2004-2005.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forud for det tidspunkt, hvor den gradvise forhøjelse af folkepensionsalderen får virkning, forhandles med de kommunale parter.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. Styrelsen vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser for erhvervslivet i et omfang, der berettiger, at det bliver forelagt virksomhedspanelet. Forslaget bør derfor ikke forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt til høring i Beskæftigelsesministeriet, Finansministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Miljøministeriet, Skatteministeriet, Statsministeriet, Undervisningsministeriets, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Ankestyrelsen, Den Sociale Sikringsstyrelse, KL, De Samvirkende Invalideorganisationer, Landsforeningen Ældre Sagen, Det Centrale Handicapråd, Ældremobiliseringen, Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark, ATP, Forsikring & Pension, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring og Finansrådet.

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	12,5 -13 mia. kr. i mindreudgift for staten ved fuldt indfaset pensionsalder på 67 år.	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Kommunerne og Den Sociale Sikringsstyrelse vil få en midlertidig mindre belastning til behandling af ansøgninger om folkepension i årene 2024-2027.	Engangsudgifter til ændring af administrative systemer og øget aktivitet i statsforvaltningerne.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at folkepensionsalderen og indekseringen af folkepensionsalderen fastsættes i en ny § 1 a.

I stk. 1 og 2 defineres begrebet »folkepensionsalderen«, og den konkrete aldersgrænse, som folkepensi-

onsalderen refererer til, fastsættes. I andre bestemmelser i loven samt i anden lovgivning, der i dag anfører den konkrete aldersgrænse for folkepension, kan der herefter i stedet refereres til »folkepensionsalderen«, som bestemt i lov om social pension. Derved sikres det, at der ved senere ændringer af folkepensionsalderen som følge af indeksering af aldersgrænsen sker en

automatisk tilpasning af tilknyttede bestemmelser i loven samt i en række andre love. Folkepensionsalderen, der i dag er 65 år, skal ifølge velfærdsaftalen forhøjes gradvist til 67 år med virkning i perioden fra 2024 til 2027, dvs. med ½ år i 2024, ½ år i 2025, ½ år

i 2026 og ½ år 2027.

Folkepensionsalderen vil således efter forslaget afhænge af fødselstidspunktet. I tabellen nedenfor er vist den aldersgrænse for folkepension, der efter forslaget gælder for de forskellige fødselsårsgange:

Fødselsdato	Alder ultimo 2006	Folkepensionsalder
31. dec. 1958 eller tidligere	48 år eller ældre	- 31. dec. 2023 65 år
1. jan. 1959 - 30. juni 1959	47½ - *48 år	1. jan. 2024 - 65 ½ år
1. juli 1959 - 31. dec. 1959	47 - *47 ½ år	1. jan. 2025 - 66 år
1. jan. 1960 - 30. juni 1960	46½ - *47 år	1. jan. 2026 - 66 ½ år
1. juli 1960 - 31. dec. 1962	44 - *46 ½ år	1. jan. 2027 - 67 år
1. jan. 1963 eller senere	43 år eller yngre	1. jan. 2030 - 67 år + evt. indeksering

Note: »*« betyder, at intervalgrænsen ikke indgår i intervallet.

Personer, der er fyldt 48 år ved udgangen af 2006, berøres ikke af ændringerne. For dem vil folkepensionsalderen fortsat være 65 år.

En person, der fx er født 1. januar 1959, vil fylde 65 år den 1. januar 2024. Da folkepensionsalderen den 1. januar 2024 forhøjes til 65½ år, vil pågældende først kunne overgå til folkepension den 1. juli 2024. Der vil derfor ikke være tilgang af folkepensionister i 1. halvår 2024 (med mindre det drejer sig om personer, der var fyldt 65 år inden 1. januar 2024, og som først efterfølgende søger pension).

Det foreslås i stk. 2, at det i 2015 og derefter hvert 5. år på baggrund af de objektive kriterier, der er nævnt i stk. 3, beregnes, om folkepensionsalderen skal reguleres.

Skal folkepensionsalderen forhøjes, fastsættes folkepensionsalderen af socialministeren, jf. stk. 3. Det følger af forslaget til ny § 72 e, jf. forslagens § 1, nr. 13, at forslag til revision af § 1 a skal fremsættes for Folketinget i 2015. Baggrunden herfor er, at der mellem forligspartierne er enighed om, at en eventuel forhøjelse af folkepensionsalderen skal ske ved lov. Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 13.

Grundlaget for fastsættelsen af folkepensionsalderen vil ifølge stk. 3 være Danmarks Statistiks opgørelse af den gennemsnitlige resterende levetid for 60-årige i de 2 foregående år, dvs. det gennemsnitlige antal år, som 60-årige har tilbage at leve i, hvis deres dødelighed fremover svarer til det niveau, som er konstateret i den aktuelle periode. Levetiden for 60-årige, jf. stk. 3, defineres som 60 år tillagt den gennemsnitlige resterende levetid for 60-årige.

Opgørelserne offentliggøres af Danmarks Statistik hvert år i februar. Tallene er et gennemsnit for 2 år for at reducere tilfældige udsving fra år til år. Den resterende levetid opgøres af Danmarks Statistik for mænd og kvinder separat. Fastsættelsen af folkepensionsal-

deren baseres på et simpelt gennemsnit af levetiden for mænd og kvinder.

Folkepensionsalderen reguleres, hvis den gennemsnitlige levetid for 60-årige i de seneste 2 år på grundlag af Danmarks Statistiks opgørelse heraf overstiger levetiden i 2004-2005 på 81,4 år på grundlag Danmarks Statistiks 2006-opgørelse. Folkepensionsalderen fastsættes til levetiden for 60-årige i de seneste 2 år tillagt en forudsat stigning i levetiden på 0,6 år og fratrukket en forudsat folkepensionsperiode på 14,5 år. Den beregnede folkepensionsalder afrundes til nærmeste halve år, således at et resultat på f.eks. 67,7 år afrundes til 67,5 år, mens et resultat på f.eks. 67,8 år afrundes til 68 år.

Følgen vil kunne blive, at folkepensionsalderen skal fastholdes, at den skal stige med et halvt år, eller at den skal stige med et helt år, der foreslås at være den højst mulige forhøjelse ved den enkelte regulering.

Den foreslåede forudsatte stigning i levealderen på 0,6 år fra den seneste opgørelse og 10 år frem svarer til den nuværende langsigtede tendens i udviklingen i levealderen i løbet af en periode på 11,5 år, f.eks. fra 2013-14 til 2025. Den langsigtede tendens er vurderet på basis af udviklingen i levetiden gennem det sidste århundrede.

Den foreslåede forudsatte efterløns- og folkepensionsperiode på 19,5 år og dermed 14,5 år med folkepension, forstået som forskellen mellem efterlønsalderen henholdsvis folkepensionsalderen og levetiden for 60-årige, svarer til den efterløns- og folkepensionsperiode, der er opgjort for 1995, hvor den kraftige stigning i levetiden satte ind. Fra efterlønnens indførelse i 1979 til 1995 udgjorde efterløns- og folkepensionsperioden i gennemsnit ca. 19,5 år.

Eksempel på anvendelsen af reguleringsbestemmelsen i 2015:

Hvis levetiden stiger i overensstemmelse med den nuværende langsigtede trendmæssige stigning, vil et simpelt gennemsnit af levetiden for 60-årige mænd og kvinder i 2013-14 være ca. 81,8 år. Til brug for reguleringen tillægges den forudsatte stigning i levetiden fra 2013-14 og frem til 2025 på 0,6 år, hvilket giver 82,4 år.

Folkepensionsalderen beregnes derefter ved at trække 14,5 års folkepensionsperiode fra den beregnede levetid i 2025, hvilket giver et resultat på 67,9 år, der afrundes til nærmeste halve år, dvs. til 68 år.

Folkepensionsalderen skal således efter eksemplet i 2015 fastsættes til 68 år per 1. januar 2030 med virkning for personer, der er født efter den 31. december 1962.

Forslaget indebærer, at folkepensionsalderen vil kunne stige igen i 2030, hvis levetiden er steget yderligere i forhold til i 2004-2005. Er der ikke sket en stigning i levetiden, fastholdes folkepensionsalderen på 67 år.

Falder levealderen fra ét vurderingstidspunkt til det næste, skal der ifølge aftalen om velfærdsreformen tages særskilt stilling til, om folkepensionsalderen skal reguleres.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 13, om revision af § 1 a.

Til nr. 2-8 og 12

Begrebet »folkepensionsalderen«, og den konkrete aldersgrænse, som folkepensionsalderen refererer til, er fastsat i den foreslåede § 1a, jf. bemærkningerne til nr. 1. Som konsekvens af den gradvise forhøjelse af folkepensionsalderen og den fremtidige indeksering foreslås henvisningen til en konkret folkepensionsalder derfor ændret således, at der alene henvises til »folkepensionsalderen«.

Den foreslåede forhøjelse af folkepensionsalderen betyder en mindre lempelse af optjeningsreglerne for folkepension. Efter de gældende regler er retten til fuld folkepension betinget af 40 års bopæl i Danmark i perioden fra det fyldte 15. år til det fyldte 65. år. Hvis bopælstiden er mindre end 40 år fastsættes pensionen til en andel af fuld pension, der svarer til forholdet mellem bopælstiden og 40 år. En forhøjelse af folkepensionsalderen medfører således en længere optjeningsperiode, og dermed at flere vil kunne nå at optjene fuld folkepension eller en større brøkpension end ellers. Da folkepensionsalderen ved lov nr. 287 af 12. maj 1999 om ændring af lov om social pension blev nedsat fra 67 til 65 år, blev optjeningsreglerne ikke justeret som følge af den skærpelse af reglerne som det indebærer.

Den foreslåede forhøjelse af folkepensionsalderen betyder endvidere, at førtidspensionister, der overgår til at modtage folkepension, når de når folkepensionsalderen, vil modtage førtidspension i en længere periode.

Til nr. 9-11

I de gældende bestemmelser refereres dels til en aldersgrænse på 65 år, svarende til folkepensionsalderen, dels til en aldersgrænse på 67 år for personer, der er født før 1. juli 1939. Da folkepensionsalderen ved lov nr. 287 af 12. maj 1999 om ændring af lov om social pension blev nedsat fra 67 til 65 år, fik nedsættelsen ikke virkning for personer, der var født før 1. juli 1939 (dvs. personer, der var fyldt 60 år den 1. juli 1999). For disse personer forblev folkepensionsalderen 67 år. Da alle disse personer nu er fyldt 67 år, er der ikke grund til særskilt at referere til denne gruppe. Det er derfor tilstrækkeligt at referere til folkepensionsalderen.

Til nr. 13

Det fremgår af afsnit 2 i aftalen om velfærdsreformen, at der skal træffes beslutning om aldersgrænsen for bl.a. folkepension hvert 5. år, første gang i 2015. De nærmere regler for beregningen heraf foreslås indsat som stk. 2 og 3 i § 1 a i lov om social pension. Der henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Som det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede § 1 a i lov om social pension, skal folkepensionsalderen som udgangspunkt reguleres af socialministeren i overensstemmelse med bestemmelsen i den foreslåede § 1 a, stk. 2.

Der er imidlertid mellem forligspartierne enighed om, at en eventuel forhøjelse af folkepensionsalderen skal ske ved lov. Baggrunden herfor er, at partierne finder, at fastlæggelsen af folkepensionsalderen har særdeles central betydning for borgernes planlægning af deres arbejdsliv.

Ifølge aftalen om velfærdsreformen skal der tages særskilt stilling til, om folkepensionsalderen skal reguleres, hvis levealderen falder fra ét vurderingstidspunkt til det næste.

Det foreslås på denne baggrund, at der indsættes en revisionsbestemmelse i lov om social pension, som indebærer, at socialministeren i 2015 fremsætter forslag til revision af den foreslåede § 1 a i lov om social pension. Det er tanken med revisionsbestemmelsen, at socialministeren på baggrund af reglerne i den foreslåede § 1 a i lov om social pension tager stilling til, hvorvidt der bør fremsættes lovforslag om regulering af folkepensionsalderen.

Uanset om der sker en regulering af folkepensionsalderen eller ej, skal revisionsbestemmelsen ændres, således at der 5 år senere igen skal tages stilling til revision.

Til § 2

Der er tale om en overgangsbestemmelse, som foreslås ophævet. Ved lov nr. 287 af 12. maj 1999 om ændring af lov om social pension blev folkepensionsalderen nedsat fra 67 til 65 år. I en overgangsbestemmelse blev det fastsat, at (1) førtidspensionister, som har fået tilkendt førtidspension eller invaliditetsydelse med virkning fra før den 1. januar 2002, og som umiddelbart inden det fyldte 65. år modtager førtidsbeløb, invaliditetsbeløb eller erhvervsudygtighedsbeløb, be-

varer disse tillæg som 65- og 66-årige; at (2) staten afholder udgifterne til de tillæg, der ydes til folkepensionister som 65- og 66-årige, og (3) at erhvervsudygtighedsbeløbet ikke indgår i opgørelsen af indtægtsgrundlaget for pensionstillæg og personlige tillæg efter lovens § 29. Da en tilsvarende overgangsbestemmelse senere er blevet indarbejdet i § 65 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., er overgangsbestemmelsen i lov om social pension overflødig.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2009.

Loven vil herved først træde i kraft, efter at der har været valg til Folketinget.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 759 af 2. august 2005, som ændret ved § 10 i lov nr. 523 af 24. juni 2005, § 14 i lov nr. 545 af 24. juni 2005, § 2 i lov nr. 369 af 1. maj 2006 og § 29 i lov nr. 515 af 7. juni 2006, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. Folkepensionsalderen er:

- 1) 65 år for personer, der er født før den 1. januar 1959.
- 2) 65 ½ år for personer, der er født i perioden fra den 1. januar 1959 til den 30. juni 1959.
- 3) 66 år for personer, der er født i perioden fra den 1. juli 1959 til den 31. december 1959.
- 4) 66 ½ år for personer, der er født i perioden fra den 1. januar 1960 til den 30. juni 1960.
- 5) 67 år for personer, der er født efter den 30. juni 1960.

Stk. 2. I 2015 og herefter hvert 5. år beregnes, jf. stk. 3, om folkepensionsalderen for personer født efter den 31. december 1962 skal reguleres.

Stk. 3. Folkepensionsalderen for personer født efter den 31. december 1962 forhøjes, hvis den gennemsnitlige levetid for 60-årige i de seneste 2 år på grundlag af Danmarks Statistiks opgørelse heraf overstiger levetiden i 2004-2005 på 81,4 år. Levetiden opgøres som et simpelt gennemsnit for mænd og kvinder. Folkepensionsalderen fastsættes af socialministeren til levetiden for 60-årige i de seneste 2 år tillagt en forudsat stigning i levetiden på 0,6 år og fratrukket en forudsat folkepensionsperiode på 14,5 år. Der afrundes til nærmeste halve år. Folkepensionsalderen reguleres med højst 1 år ad gangen. Folkepensionsalderen fastsættes med virkning pr. 1. januar i kalenderåret 15 år efter det år, hvori folkepensionsalderen reguleres.«

§ 2. ...

Stk. 2. Dette gælder dog ikke:

- 1) Personer, der har haft fast bopæl her i riget i mindst 10 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år, heraf mindst 5 år umiddelbart inden det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Indgives ansøgningen efter det fyldte 65. år, skal bopælskravene være opfyldt ved det fyldte 65. år.
- 2) ...

2. I § 2, *stk. 2, nr. 1*, ændres »og det fyldte 65. år« til: »år og folkepensionsalderen«, »efter det fyldte 65. år« ændres til: »efter folkepensionsalderen«, og »ved det fyldte 65. år« ændres til: »ved folkepensionsalderen«.

§ 3 ...

Stk. 2. Dette gælder dog ikke personer med dansk indfødsret, som er fyldt 65 år, og som har haft fast bopæl her i riget i mindst 30 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år.

Stk. 3. ...

§ 4. Retten til pension er betinget af mindst 3 års fast bopæl her i riget mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år.

§ 10. Ved opgørelse af bopælstid medregnes kun bopælsperioder mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år. Flere bopælsperioder sammenlægges, og den samlede bopælstid nedsættes til nærmeste hele antal år. Ved beregning af forholdet i § 6, stk. 2, afrundes de nævnte tider dog til nærmeste hele antal måneder.

§ 3...

Stk. 2. Dette gælder dog ikke personer med dansk indfødsret, som er fyldt 65 år, og som har haft fast bopæl her i riget i mindst 30 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år.

§ 12. Folkepension, der består af grundbeløb og pensionstillæg, kan udbetales til personer, der er fyldt 65 år.

§ 3. ...

Stk. 3. Personer med dansk indfødsret, som tager bopæl i udlandet efter at have fået tillagt pension, bevarer retten til pension, hvis de efter det fyldte 15. år har haft fast bopæl her i riget i mindst 10 år eller i mindst 1/4 af tiden fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Bopælskravet efter 1. pkt. skal være opfyldt umiddelbart inden det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes. Er ansøgningen indgivet efter det fyldte 65. år, skal bopælskravet være opfyldt ved det fyldte 65. år.

Stk. 4 ...

§ 5 ...

Stk. 3. Når en førtidspensionist overgår til folkepension fra det fyldte 65. år, udbetales pensionen med samme antal fyrretyvendedele som det, hvormed pensionen hidtil har været fastsat.

§ 15 a. Personer, der opfylder betingelserne i kapitel 1 for ret til folkepension, kan opsætte udbetalingen af folkepension til et tidspunkt, der ligger efter det fyldte 65. år.

Stk. 2. ...

3. I § 3, stk. 2, § 4 og § 10 ændres »og det fyldte 65. år« til: »år og folkepensionsalderen«.

4. I § 3, stk. 2, og § 12 ændres »er fyldt 65 år« til: »har nået folkepensionsalderen«.

5. To steder i § 3, stk. 3, i § 5, stk. 3, og i § 15 a, stk. 1, ændres »det fyldte 65. år« til: »folkepensionsalderen«.

§ 5. Ret til fuld pension for personer over 65 år er betinget af mindst 40 års fast bopæl her i riget.

Stk. 2. ...

§ 6. Ret til fuld pension for personer under 65 år er betinget af, at bopælstiden udgør mindst 4/5 af årene fra det fyldte 15. år til det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes.

Stk. 2. ...

§ 13. Ansøgning om folkepension indgives til kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen skal sende meddelelse om ret til folkepension i rimelig tid, inden den pågældende fylder 65 år. Meddelelsen skal indeholde oplysning om muligheden for at opsætte pension efter kapitel 2 a.

§ 16. Førtidspension kan tilkendes personer i alderen fra 18 til 65 år.

Stk. 2. ...

§ 33 d. ...

Stk. 2. Ved dødsfald før det fyldte 65. år, eller 67. år, hvis personen er født før den 1. juli 1939, udbetales indeståendet på kontoen i Arbejdsmarkedets Tillægspension til boet.

§ 33 e. ...

Stk. 2 Ved dødsfald før det fyldte 65. år, eller 67. år, hvis personen er født før den 1. juli 1939, udbetales værdien af den erhvervede pensionsret i et livsforsikringsselskab eller en pensionskasse til boet eller til den begunstigede ifølge pensionsaftalen.

§ 33 d. ...

Stk. 3. Når kontohaveren, der har indbetalt bidrag til den supplerende arbejdsmarkedspension i Arbejdsmarkedets Tillægspension, fylder 65 år, eller 67 år, hvis personen er født før den 1. juli 1939, anvendes indeståendet på kontoen til erhvervelse af livsvarig pensionsret i Arbejdsmarkedets Tillægspension.

§ 33 e. Beløb, som indbetales til et livsforsikringsselskab eller en pensionskasse, skal anvendes til erhvervelse af en livsvarig pensionsret for førtidspensionsmodtageren. Den livsvarige pensionsret udbetales fra det 65. år eller fra det 67. år, hvis personen er født før den 1. juli 1939. Den supplerende arbejdsmarkedspension kan også anvendes til en specificeret forhøjelse af en eksisterende livsvarig pensionsret.

Stk. 2 Ved dødsfald før det fyldte 65. år, eller 67. år, hvis personen er født før den 1. juli 1939, udbetales værdien af den erhvervede pensionsret i et livsforsikringsselskab eller en pensionskasse til boet eller til den begunstigede ifølge pensionsaftalen.

6. I § 5, *stk. 1*, og § 6 ændres »65 år« til: »folkepensionsalderen«.

7. I § 13 ændres »fylder 65 år« til: »når folkepensionsalderen«.

8. I § 16, *stk. 1*, ændres »18 til 65 år« til: »18 år til folkepensionsalderen«.

9. I § 33 d, *stk. 2*, og § 33 e, *stk. 2*, ændres »det fyldte 65. år, eller 67. år, hvis personen er født før den 1. juli 1939« til: »folkepensionsalderen«.

10. I § 33 d, *stk. 3*, ændres »fylder 65 år, eller 67 år, hvis personen er født før den 1. juli 1939« til: »når folkepensionsalderen«.

11. I § 33 e, *stk. 1*, ændres »det 65. år, eller fra det 67. år, hvis personen er født før den 1. juli 1939« til: »folkepensionsalderen«.

Bilag til f. t. l. vedr. social pension

§ 37. Personer, der har ret til førtidspension, overgår uden ansøgning fra den 1. i måneden efter det fyldte 65. år til at modtage folkepension.

12. I § 37 ændres: »det fyldte 65. år« til: »at have nået folkepensionsalderen«.

13. Efter § 72 d indsættes:

»§ 72 e. Socialministeren fremsætter i 2015 forslag om revision af denne lovs § 1 a.«

§ 2

I lov nr. 287 af 12. maj 1999 om ændring af lov om social pension (Nedsættelse af folkepensionsalderen fra 67 til 65 år m.v.) foretages følgende ændring:

1. § 2, stk. 3, ophæves.

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

§ 2. ...

Stk. 3. Personer, der er omfattet af stk. 2, som har fået tilkendt førtidspension eller invaliditetsydelse med virkning fra før den 1. januar 2002, og som umiddelbart inden det fyldte 65. år modtager førtidsbeløb, invaliditetsbeløb eller erhvervsudygtighedsbeløb, jf. § 13 i lov om social pension, bevarer fortsat disse tillæg som 65- og 66-årige. Staten afholder udgifterne til de tillæg, der ydes til folkepensionister som 65- og 66-årige. Erhvervsudygtighedsbeløbet indgår ikke i opgørelsen af indtægtsgrundlaget for pensionstillæg og personlige tillæg efter § 29 i lov om social pension.

Stk. 4...

Til lovforslag nr. L 57. Skriftlig fremsættelse (3. november 2006)

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension (Gradvis forhøjelse af folkepensionsalderen til 67 år m.v.)

(Lovforslag nr. L 57).

Lovforslaget er et led i udmøntningen af aftalen af 20. juni 2006 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om initiativer til sikring af fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden. Lovforslaget er et led i udmøntningen af den del af aftalen, der vedrører senere tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Det foreslås med lovforslaget, at folkepensionsalderen gradvis forhøjes til 67 år i perioden fra 2024 til 2027.

Det foreslås endvidere, at folkepensionsalderen fremover indekseres, således at folkepensionsalderen reguleres hvert 5. år og første gang i 2015, hvis levetiden stiger i forhold til 2004-2005. Regulering af folkepensionsalderen sker efter forslaget med et varsel på 15 år. Forslaget indebærer, at folkepensionsalderen vil kunne stige igen i 2030.

Endelig foreslås det, at der i loven indsættes en bestemmelse om, at socialministeren i 2015 fremsætter forslag om revision af den bestem-

melse i loven, som fastsætter folkepensionsalderen og in-dekseringsmekanismen.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med de af beskæftigelsesministeren samtidigt fremsatte lovforslag om tilbagetrækning m.v., herunder forslag om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, integrationsloven og lov om påligningen af indkomst-skat til staten, der bl.a. foreslår en gradvis forhøjelse af efterlønsalderen til 62 år.

Lovforslaget skal endvidere ses i sammenhæng med det lovforslag, som jeg fremsætter samtidigt med dette om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og forskellige andre love, der foreslår konsekvensændringer i en række love som følge af forslagene om at forhøje efterløns- og folkepensionsalderen.

Den foreslåede reform af tilbagetrækningssystemet styrker samlet set de offentlige finanser med knap 1½ pct. af BNP. Dette forslag vil isoleret set medføre statslige mindredgifter til folkepension på 2.901 mio. kr. i 2024, og stigende til 12.347 mio. kr. i 2027.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forud for det tidspunkt, hvor den gradvise forhøjelse af folkepensionsalderen får virkning, forhandles med de kommunale parter.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.